Stručni rad

ŠKOLSKI PROJEKT „ČITAMO JEZIČNE SAVJETE – UČIMO HRVATSKI STANDARDNI JEZIK“ U DRUGOJ GODINI PROVOĐENJA

Alen Orlić

Klasična gimnazija, Zagreb

Sažetak

U školskoj godini 2025./2026. učenici dvaju drugih razreda zagrebačke Klasične gimnazije sudjelovali su drugu godinu zaredom u školskome projektu *Čitamo jezične savjete – učimo hrvatski standardni jezik*, koji je pokrenuo Alen Orlić, nastavnik Hrvatskoga jezika. U radu se navode poticaji za nastavak provođenja projekta, objašnjava se način provođenja projekta, navode se aktivnosti održane u sklopu projekta te je dan osvrt na javna predstavljanja projekta u Matici hrvatskoj, Knjižnici *Savica* i Knjižnici *Medveščak* u kojoj je na Odjelu za mladež bila izložena i tematska izložba *Čitamo jezične savjete – učimo hrvatski standardni jezik* na kojoj su bili izloženi radovi učenika 2. E razreda Klasične gimnazije nastali u sklopu projektu. Na kraju rada predstavljeni su rezultati provedene ankete među učenicima u vezi s njihovim sudjelovanjem u projektu.

Ključne riječi: jezični savjeti, jezični savjetnici, hrvatski standardni jezik, školski projekt.

1. UVOD: POTICAJI ZA NASTAVAK PROVOĐENJA PROJEKTA

Projekt *Čitamo jezične savjete – učimo hrvatski standardni jezik* pokrenut je u Klasičnoj gimnaziji u Zagrebu u školskoj godini 2024./2025. s dvama prvim razredima,[1] a glavni poticaji za nastavak provođenja projekta s tim dvama razredima i u školskoj godini 2025./2026. jesu:

- zadovoljstvo učenika sudjelovanjem u projektu i želja učenika da nastave sudjelovati u projektu, što su iskazali u anonimnoj anketi nakon završetka svih projektnih aktivnosti u prvoj godini provođenja projekta (v. Orlić 2026)
- razvijanje važnih vještina (govorničke, komunikacijske, prezentacijske vještine) kojima učenici postaju sigurniji u javnome govorenju
- povezivanje teorije i prakse (učenici vide primjenu jezičnih pravila u stvarnome kontekstu i primjenjuju znanje o hrvatskome standardnom jeziku)
- učenici uče jedni od drugih tijekom predstavljanja jezičnih savjeta
- sudjelovanje u projektu povećava zanimanje učenika za hrvatski jezik
- pozitivne povratne informacije (posjetitelji javnih predstavljanja, roditelji, stručnjaci…).

2. PROVOĐENJE PROJEKTA

U školskoj godini 2025./2026. u projektu su sudjelovali svi učenici 2. C i 2. E razreda Klasične gimnazije u Zagrebu, ukupno 43 učenika, koji su dobili zadatak čitati jezične savjete u ovim trima suvremenim jezičnim savjetnicima hrvatskoga jezika: *555 jezičnih savjeta* Goranke Blagus Bartolec, Lane Hudeček, Željka Jozića, Ivane Matas Ivanković i Milice Mihaljević, *Hrvatski jezični savjeti* Sande Ham, Jadranke Mlikote, Borka Barabana i Alena Orlića, *Reci mi to kratko i jasno: hrvatski za normalne ljude* Nives Opačić.

Tijekom rujna učenici su samostalno čitali jezične savjete iz tih triju jezičnih savjetnika. Svaki je učenik iz jezičnih savjetnika trebao pripremiti dva zadana jezična savjeta i u dogovorenome danu na početku nastavnoga sata ukratko ih izložiti u razredu pred učenicima i nastavnikom. Gotovo svaki sat Hrvatskoga jezika od početka listopada do početka veljače započeo bi kratkim učeničkim izlaganjem dvaju jezičnih savjeta. Tijekom predstavljanja svakoga jezičnog savjeta učenici su na školsku ploču pisali ključne podatke o izloženome savjetu, a ostali su učenici te podatke zapisivali u svoje bilježnice. Svaki je učenik svoje predstavljanje jezičnih savjeta

[1] O razlozima pokretanja projekta i aktivnostima u prvoj godini provođenja projekta v. Orlić 2026.

završio tako što je ostalim učenicima postavio pokoje pitanje u vezi s izloženim savjetima kako bi provjerio jesu li ih dobro razumjeli i upamtili, a jesu li učenici dobro upamtili izložene jezične savjete, provjeravalo se i u jednome od zadataka pisane provjere znanja iz jezika, koja se pisala nakon što su svi učenici predstavili svoje jezične savjete u razredu. U tome su zadatku učenici trebali prepisati zadane rečenice s odstupanjima od norma hrvatskoga standardnog jezika tako da budu napisane u skladu s normama hrvatskoga standardnog jezika, npr. zadane rečenice *Tijekom nastave nije dopušteno koristiti mobitel.* i *Održan je prosvjed na Markovom trgu.* učenici su trebali prepisati ovako: *Tijekom nastave nije dopušteno koristiti se mobitelom.*, *Održan je prosvjed na Markovu trgu.*

Učenici 2. C razreda ukupno su predstavili u razredu ovih 40 jezičnih savjeta:

1. otputovati će > otputovat će
2. značajan, znakovit, znatan
3. zaspim, zaspem
4. kako i na koji način
5. alternativa
6. licenca > licencija, ovlasnica
7. kojega i koji
8. krenuti > početi
9. uputstvo > upute/naputak
10. pod nastavom > za vrijeme nastave, tijekom nastave
11. najoptimalniji > optimalan
12. veznik *pošto*
13. od strane
14. Nova godina i nova godina
15. s namjerom da > da
16. veče > večer
17. profesor iz matematike > profesor matematike
18. ovaj tjedan > ovoga tjedna
19. nedaleko grada > nedaleko od grada
20. skoncentrirati se > koncentrirati se
21. meni > jelovnik, izbornik
22. prijem > prijam
23. odmarati i odmarati se
24. ranije i prije
25. propisi EU > propisi EU-a
26. par i nekoliko
27. pekara i pekarnica
28. strana i stranica
29. po prvi put > prvi put
30. obzirom da > s obzirom na to da
31. s tramvajem > tramvajem
32. sipati, lijevati, točiti
33. raspravljati po pitanju > raspravljati o (pitanju)

34. s, sa
35. saučešće > sućut
36. gdje i kamo
37. piva > pivo
38. pocrvenjeti i pocrveniti
39. seliti i seliti se
40. sa i bez iskustva > s iskustvom i bez iskustva.

Učenici 2. E razreda ukupno su predstavili u razredu ovih 46 jezičnih savjeta:

1. posjeta > posjet
2. bratovoga > bratova
3. bojati > bojiti
4. umrijeti, uginuti, uvenuti
5. freelancer > slobodni stručnjak
6. delikvent > delinkvent
7. Celsiusov stupanj > Celzijev stupanj
8. filter > filtar
9. audiozapis
10. hidratacija i hidracija
11. često puta > često
12. zadaća, zadaćnica, uradak
13. ići kod liječnika > ići (k) liječniku
14. hvala lijepa i hvala lijepo
15. koristiti što > koristiti se čime
16. prilog *ikada*
17. Medvešćak > Medveščak
18. kroz rad na projektu > radom na projektu / tijekom rada na projektu
19. imunitet > imunost
20. isprogramirati > programirati
21. obećajem > obećavam
22. bez obzira što > bez obzira na to što
23. gdje, kamo i kuda
24. odložiti i odgoditi
25. odnosno
26. lagati koga > lagati komu
27. dozvoliti > dopustiti
28. ovisiti o i zavisiti od
29. ispravan, pravilan, točan
30. postav i postava
31. multimedijalni > multimedijski
32. rađe > radije
33. bez da > a da, i, a
34. postepeno > postupno
35. krivo rješenje > pogrešno rješenje
36. podesiti > namjestiti/prilagoditi
37. proslava 16.-oga/16-oga rođendana > proslava 16. rođendana
38. e-mail > e-pošta, e-poruka, e-adresa

39. Jakovov > Jakovljev
40. ličiti i nalikovati
41. lista > popis
42. još više poticajan > još poticajniji
43. Klasičar > klasičar
44. link > poveznica
45. benefit > povlastica, prednost, korist
46. vremensko razdoblje > razdoblje.

3. JAVNA PREDSTAVLJANJA PROJEKTA I IZLOŽBA UČENIČKIH PLAKATA

Tijekom Mjeseca hrvatskoga jezika (21. veljače – 17. ožujka) učenici 2. C i 2. E razreda Klasične gimnazije sa svojim su nastavnikom javno predstavljali rezultate svoga rada u sklopu projekta *Čitamo jezične savjete – učimo hrvatski standardni jezik*.

Dana 24. veljače 2026. održano je predstavljanje projekta *Čitamo jezične savjete – učimo hrvatski standardni jezik* na Odjelu za mladež zagrebačke Knjižnice *Medveščak* na kojem su učenici 2. E razreda predstavili rezultate svoga rada u drugoj godini projekta.[2]

Predstavljanje projekta u Knjižnici *Medveščak* 24. veljače 2026.

[2] Više o predstavljanju projekta u Knjižnici *Medveščak* može se pročitati u članku Kiare Dragić (1. A) na stranici Časopisa učenika Klasične gimnazije *Mi*: https://casopis-mi.org/drugasi-nastavljaju-tradiciju-ucenja-standardnoga-jezika-u-sklopu-projekta/.

U izlogu Odjela za mladež Knjižnice *Medveščak* tijekom Mjeseca hrvatskoga jezika bila je izložena tematska izložba *Čitamo jezične savjete – učimo hrvatski standardni jezik*. Na izložbi su uz jezične savjetnike hrvatskoga standardnog jezika bili izloženi plakati učenika 2. E razreda na kojima su na zanimljiv način predstavili neke od brojnih jezičnih savjeta koje su obradili u sklopu projekta.

Tematska izložba povodom Mjeseca hrvatskoga jezika u Knjižnici *Medveščak*, učenici 2. E izradili su plakate s jezičnim savjetima.

Dana 3. ožujka 2026. održano je u suradnji s Odjelom za jezikoslovlje Matice hrvatske predstavljanje projekta *Čitamo jezične savjete – učimo hrvatski standardni jezik* u Matici hrvatskoj u Zagrebu u kojoj je uvodnu riječ održao pročelnik Odjela za jezikoslovlje Matice hrvatske doc. dr. sc. Igor Marko Gligorić naglasivši važnost njegovanja materinskoga jezika. Podsjetio je okupljene učenike i posjetitelje da je Matica hrvatska svojedobno iznjedrila dva važna dokumenta: *Deklaraciju o nazivu i položaju hrvatskog književnog jezika* i *Prijedlog zakona o hrvatskom jeziku*. Podsjetivši da su u Matici hrvatskoj djelovali brojni velikani hrvatskoga jezikoslovlja, istaknuo je: „Ovdje smo zbog i radi jezika, pa mi je drago vidjeti da briga o hrvatskome jeziku nije stvar prošlosti i da se mlađe generacije brinu o njemu.“ (Stanković 2026). Zatim je nastavnik Alen Orlić posjetiteljima predstavio projekt i razloge

njegova pokretanja i provođenja nakon čega su učenici 2. C i 2. E Klasične gimnazije kazivali jezične savjete.[3]

Profesori Gligorić i Orlić na predstavljanju projekta u Matici hrvatskoj u Zagrebu

Dana 16. ožujka 2026. održano je predstavljanje projekta *Čitamo jezične savjete – učimo hrvatski standardni jezik* u Knjižnici *Savica* na kojem su učenici 2. C razreda predstavili rezultate svoga rada u drugoj godini projekta. Za kraj predstavljanja učenica Maja Kaleb (2. C) kazivala je svoju pjesmu *Jezik* s kojom je sudjelovala na LiDraNu. Predstavljanje je u knjižnicu privuklo zaineresirane stanovnike četvrti Savica, ponajviše umirovljenike, koji su bili oduševljeni projektom i sjajnim učeničkim nastupima.[4]

Predstavljanje projekta u Knjižnici *Savica* 16. ožujka 2026.

[3] Više o predstavljanju projekta u Matici hrvatskoj može se pročitati u članku Mije Klasan (1. A) na stranici Časopisa učenika Klasične gimnazije *Mi*: https://casopis-mi.org/projekt-klasicne-gimnazije-o-hrvatskom-jeziku-predstavljen-u-matici-hrvatskoj/.

[4] Više o predstavljanju projekta u Knjižnici *Savica* može se pročitati u članku učenika Pavela Sedlara (2. E) na stranici Časopisa učenika Klasične gimnazije *Mi*: https://casopis-mi.org/2-c-u-knjiznici-savica-predstavio-jezicni-projekt/.

Projekt je uspješno predstavljen i na Danu otvorenih vrata Klasične gimnazije 13. travnja 2026., a predstavili su ga učenici koji u njemu sudjeluju i nastavnik Alen Orlić.

Predstavljanje projekta na Danu otvorenih vrata Klasične gimnazije 13. travnja 2026.

4. ANKETA

Nakon što su završile sve učeničke aktivnosti u projektu *Čitamo jezične savjete – učimo hrvatski standardni jezik* u njegovoj drugoj godini provođenja, u oba razreda koja su sudjelovala u projektu provedena je anonimna anketa o zadovoljstvu sudjelovanja u projektu. U anketi je sudjelovalo 38 učenika.

Anketa se sastojala od ovih pitanja/zadataka:

1. Ocjenom od 1 do 5 (5 je najviša, a 1 najniža ocjena) ocijeni svoje zadovoljstvo sudjelovanja u aktivnostima projekta *Čitamo jezične savjete – učimo hrvatski standardni jezik* u ovoj školskoj godini.

   1 2 3 4 5

2. Navedi što ti se svidjelo u projektu *Čitamo jezične savjete – učimo hrvatski standardni jezik*.
3. Navedi što ti se nije svidjelo u projektu *Čitamo jezične savjete – učimo hrvatski standardni jezik*.
4. Bi li želio/željela i sljedeće školske godine sudjelovati u projektu *Čitamo jezične savjete – učimo hrvatski standardni jezik*? Zaokruži jedan od odgovora. A. DA B. NE
5. Prostor za tekst, komentar (ako još što želiš dodati).

Od 38 anketiranih učenika 29 ih je zaokružilo ocjenu 5, devetero ocjenu 4, a nitko nije zaokružio ocjene 1, 2 i 3, stoga je ukupna prosječna ocjena zadovoljstva učenika sudjelovanjem u aktivnostima projekta *Čitamo jezične savjete – učimo hrvatski standardni jezik* u drugoj godini provođenja 4,76.

Na drugi anketni zadatak najviše je učenika odgovorilo: „Sve mi se svidjelo.“ No neki su učenici ipak preciznije naveli što im se svidjelo:

„Dobre ocjene i učenje točnih načina izražavanja u hrvatskom standardnom jeziku.“
„Svidjelo mi se to što vježbamo vještinu govorenja pred publikom i to što obogaćujemo svoj vokabular.“
„Najviše mi se svidjelo što smo učili na malo drukčiji način i što su nam plakati bili na izložbi u knjižnici Medveščak, svi su mogli vidjeti što smo radili.“
„Bilo je zanimljivo čitati jezične savjete i pripremati ih za predstavljanje.“
„Svidjelo mi je javno govoriti o jezičnim savjetima – pomoglo mi je s govorničkim vještinama.“
„Sviđa mi se što mi pomaže s javnim govorom.“
„Svidjelo mi se što učimo više o hrvatskom jeziku i svakodnevnim gramatičkim pogreškama te tako i učimo.“
„Sve, naučimo dosta i onda dobijemo ocjenu.“
„Svidjelo mi se to što smo se osvijestili o čestim pogreškama koje radimo u svakodnevnom govoru.“
„Nije bilo toliko naporno, dobili smo ocjene za to i sada znam što je pekarnica, a što pekara. I prezentirali smo pred publikom što je bilo fora.“
„Puno sam naučio, počeo sam primjenjivati savjete u svom govoru. Povećao sam znanje o riječima hrvatskoga jezika.“
„Volim naučiti nešto novo o hrvatskom jeziku. Poslije rado podijelim ono što sam naučila s ukućanima.“
„Svidjelo mi se čuti nešto od svojih kolega iz razreda i naučiti o čestim pogreškama.“
„Svidjelo mi se izlagati u knjižnici i to što smo naučili više o standardnom jeziku.“
„Prezentiranje jezičnih savjeta u knjižnici.“
„Saznali smo neke nove stvari naučili smo pravila koja dosad nismo znali. Sviđa mi se prezentiranje savjeta.“
„To što je atmosfera uvijek ugodna i ne stresiram se.“
„Smatram da je pozitivno što se učenici izvode iz same škole te ujedno uče vani među ostatkom svijeta, ne samo u učionici.“
„Svidjelo mi se jer smo bili ocijenjeni s uglavnom dobrim ocjenama te to što smo svi napravili i prezentirali. Rado bih možda da se sljedeće godine napravimo u paru malo veći savjet.“
„Svidjelo mi se to što nas se hranilo u Knjižnici Savica. Također mi se svidjela atmosfera i bilo je zanimljivo.“
„Sviđa mi se organizacija, tijekom ovog projekta mi saznajemo puno novih stvari i počinjemo pričati hrvatski pravilno.“
„U par minuta naučim puno stvari (i ujedno shvatim da godinama pogrešno koristim neke riječi/izraze).“
„Zanimljiva je metoda učenja jezika i vrlo dobar način da se motivira učenike.“
„Svidjelo mi se to što možemo poboljšati svoje znanje jezika malim koracima.“

„Svidjelo mi se prezentirati svoje jezične savjete i slušati o pravilima hrvatskog standardnog jezika. Svidjele su mi se knjižnice, pogotovo grickalice u knjižnicama.“

U trećem anketnom zadatka, u kojem su trebali navesti što im se nije svidjelo u projektu, učenici su najčešće pisali da im se sve svidjelo. Nekoliko je učenika ipak istaknulo da im se ponešto i nije svidjelo:

„Nisam dobio 5 iz svojeg izlaganja.“
„Hodanje do knjižnice Savica.“
„Ne sviđa mi se kada je predstavljanje izvan nastavnog vremena.“
„Izlaganja u Knjižnici/Matici jer su ljudi uglavnom uštogljeni, i to što su nas gledali ljudi koje nitko ne zna.“

Što se tiče pitanja bi li željeli i sljedeće školske godine sudjelovati u projektu, svi su učenici odgovorili da bi i sljedeće školske godine željeli sudjelovati u projektu.

U prostoru za komentar nekoliko je učenika napisalo zanimljive komentare:

„Odlično iskustvo, htio bih ponoviti.“
„Možda da umjesto da svaki sat imamo dva savjeta, da imamo jedan cijeli školski sat i da odradimo više savjeta odjednom.“
„Izvrstan projekt, nadam se da ću imati mogućnost sudjelovati i sljedeće godine.“
„Jedva čekam da sljedeće godine nastavimo s ovim projektom.“
„Sve je odlično! Jako sam sretna i zadovoljna s projektom!“
„Profesor je odlično osmislio ovaj projekt.“
„Pričala sam s trenericom, izazvalo je smiješnu reakciju kad sam joj rekla da je pravilno govoriti OBEĆAVAM, a ne OBEĆAJEM. Do kraja treninga je tražila druge primjere online.“

5. ZAKLJUČAK

S obzirom na to da je velika većina učenika u anketi provedenoj na kraju prve nastavne godine provođenja projekta izrazila želju da i sljedeće školske godine sudjeluje u projektu, nastavnik Alen Orlić projekt *Čitamo jezične savjete – učimo hrvatski standardni jezik* proveo je s učenicima i u školskoj godini 2025./2026. u kojoj su se uspješno nastavile provoditi sve učioničke i izvanučioničke projektne aktivnosti uz pojačano javno predstavljanje projekta (osim u zagrebačkim knjižnicama učenici su projekt predstavili i u Matici hrvatskoj), što je pridonijelo razvoju učeničkih govorničkih i prezentacijskih vještina. U anketi provedenoj nakon druge godine provođenja projekta učenici su ponovno iskazali zadovoljstvo sudjelovanjem u projektu te su svi anketirani učenici izrazili želju da i sljedeće školske godine sudjeluju u projektu.

6. IZVORI I LITERATURA

[1.] Blagus Bartolec, Goranka; Hudeček, Lana; Jozić, Željko; Matas Ivanković, Ivana; Mihaljević, Milica. 2016. *555 jezičnih savjeta*, Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje. Zagreb.

[2.] Dragić, Kiara. 2026. Drugaši nastavljaju tradiciju učenja standardnoga jezika u sklopu projekta. *Časopis Mi.* Klasična gimnazija. Zagreb. https://casopis-mi.org/drugasi-nastavljaju-tradiciju-ucenja-standardnoga-jezika-u-sklopu-projekta/ (pristupljeno 2. svibnja 2026.)

[3.] Ham, Sanda; Mlikota, Jadranka; Baraban, Borko; Orlić, Alen. 2014. *Hrvatski jezični savjeti*. Školska knjiga. Zagreb.

[4.] Klasan, Mia. 2026. Projekt Klasične gimnazije o hrvatskom jeziku predstavljen u Matici hrvatskoj. *Časopis Mi.* Klasična gimnazija. Zagreb. https://casopis-mi.org/projekt-klasicne-gimnazije-o-hrvatskom-jeziku-predstavljen-u-matici-hrvatskoj/ (pristupljeno 2. svibnja 2026.)

[5.] Opačić, Nives. 2009. *Reci mi to kratko i jasno: Hrvatski za normalne ljude*. Novi Liber. Zagreb.

[6.] Orlić, Alen. 2026. Školski projekt *Čitamo jezične savjete – učimo hrvatski standardni jezik*. *Varaždinski učitelj* 9 (20), 109–119. Preuzeto s: https://hrcak.srce.hr/344293.

[7.] Sedlar, Pavel. 2026. 2. C u Knjižnici *Savica* predstavio jezični projekt. *Časopis Mi.* Klasična gimnazija. Zagreb. https://casopis-mi.org/2-c-u-knjiznici-savica-predstavio-jezicni-projekt/ (pristupljeno 2. svibnja 2026.)

[8.] Stanković, Martin. 2026. Jezični tovaruš. *Vijenac*. Matica hrvatska. Zagreb. https://www.matica.hr/vijenac/835/jezicni-tovarus-39349/ (pristupljeno 2. svibnja 2026.)